

Δείκτες ενδοοικογενειακής βίας – Παιδιατρική

Ενημερωτικό δελτίο

Βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπο της ενδοοικογενειακής βίας στα παιδιά [εδώ](#).

Σημειώστε ότι **όλοι αυτοί οι δείκτες ή και κανένας, μπορεί να είναι παρόντες** ή να αποτελούν ενδείξεις άλλων προβλημάτων, μπορούν όμως να χρησιμεύσουν ως προειδοποιητικά σημάδια και λόγους για αυξημένη προσοχή, όπως και μπορούν να υποδείξουν (ιστορικό) ΕΒ.

“Η σκόπιμη συνεχής αλλαγή παιδίατρων είναι ένα πιθανό σημάδι ενδοοικογενειακής βίας και μπορεί να οδηγήσει στην καθυστερημένη αναγνώριση των ευάλωτων και κακοποιημένων παιδιών και εφήβων.”⁽¹⁾

Οι παιδίατροι διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην αναγνώριση των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας (ΕΒ), στην αξιολόγηση και αντιμετώπιση παιδιών που εκτίθενται σε ΕΒ. Τα παιδιά που εκτίθενται σε ΕΒ αντιμετωπίζουν αυξημένο κίνδυνο να υποστούν κακοποίηση και παραμέληση, καθώς και αυξημένη πιθανότητα ανάπτυξης μακροπρόθεσμων προβλημάτων υγείας, συμπεριφοράς και ψυχοκοινωνικών ζητημάτων. Είναι σημαντικό για τους παιδίατρους να έχουν επίγνωση των ενδείξεων ΕΒ και των σημαντικών συνεπειών της έκθεσης σε ΕΒ στα παιδιά, και να κατανοήσουν πώς να παρέχουν την πιο αποτελεσματική υποστήριξη.⁽²⁾

Σημειώστε ότι οι παρακάτω κατάλογοι δεν είναι εξαντλητικοί, αλλά καλύπτουν μόνο μια επιλογή.

Πιθανοί δείκτες ενδοοικογενειακής βίας

- Αργή αύξηση βάρους (στα βρέφη)
- Αξιοσημείωτα ιατρικά ευρήματα ή άλλες ενδείξεις παραμέλησης
- Έλλειψη ή ανεπαρκής ιατρική φροντίδα ασθενειών
- Κακή κατάσταση της φροντίδας του παιδιού
- Κακή διατροφική κατάσταση του παιδιού ή ακραία παχυσαρκία
- Ακατάλληλη ενδυμασία, π.χ. χρήση μακρυμάνικων ρούχων και παντελονιών σε ζεστό καιρό
- Δυσκολία στη σίτιση/ύπνο
- Σωματικά ενοχλήματα
- Διατροφικές διαταραχές (συμπεριλαμβανομένων των προβλημάτων θηλασμού)

Πιθανές ψυχολογικές ενδείξεις ενδοοικογενειακής βίας

- Επιθετική συμπεριφορά και λόγος
- Παθητικότητα, υποταγή - υποβολιμότητα
- Νευρικήτητα και απόσυρση
- Δυσκολία προσαρμογής σε αλλαγές
- Παλινδρομημένη συμπεριφορά στα νήπια
- Διαταραχές στην ανάπτυξη του λόγου
- Εμφάνιση ψυχοσωματικής ασθένειας
- Ανησυχία και προβλήματα συγκέντρωσης
- Εξαρτημένη, θλιμμένη ή μυστικοπαθής συμπεριφορά

Άτομα με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρό μπορεί να εκδηλώσουν τα συμπτώματά τους με διαφορετικό τρόπο. Παρακαλούμε να έχετε επίγνωση της δικής σας οπτικής γωνίας, των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων σας όταν επικοινωνείτε με ένα πιθανό θύμα, καθώς οι παράγοντες αυτοί μπορεί να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο αξιολογείτε τα συμπτώματα. Βρείτε περισσότερες πληροφορίες στο [Modul 8](#).

- Ενούρηση
- Εκδραματίσεις, για παράδειγμα κακοποίηση ζώων
- Αισθητή επιδείνωση των σχολικών επιδόσεων
- Ανεξήγητες απουσίες από το σχολείο
- Καυγάδες με συνομηλίκους
- Υπερπροστατευτικότητα ή φόβος να αφήσει τη μητέρα ή τον πατέρα
- Κλοπές και κοινωνική απομόνωση
- Εκδήλωση σεξουαλικά κακοποιητικής συμπεριφοράς
- Αισθήματα αναξιοσύνης
- Εναλλαγές
- Έλλειψη προσωπικών ορίων
- Κατάθλιψη, άγχος ή/και απόπειρες αυτοκτονίας

Κόκκινες σημαίες για τις οποίες θα πρέπει να είστε σε εγρήγορση:⁽³⁾

- Εμφανή αιματώματα αποτελούν σημείο ανησυχίας σε βρέφη που δεν περπατούν.
- Σε οποιοδήποτε παιδί, η παρουσία αιματώματος στη γεννητική περιοχή είναι ανησυχητική.
- Σε οποιοδήποτε παιδί, η ύπαρξη αιματωμάτων στην περιοχή του αυτιού, του λαιμού, του τραχήλου, των γοφών, και ολόκληρου του μπροστινού θώρακα και της κοιλιάς είναι υπερβολική και ύποπτη, αν δεν υπάρχει σχετικό ιατρικό ιστορικό.
- Σε οποιοδήποτε παιδί, η παρουσία αιματώματος στην περιοχή των γλουτών είναι πολύ σπάνια.

Τα κακοποιημένα παιδιά έχουν συνήθως τρία ή περισσότερα αιματώματα σε πολλές περιοχές.

Πιθανοί τραυματισμοί από ενδοοικογενειακή βία ⁽³⁾

- Το ιστορικό που περιγράφεται δεν συνάδει με τους τραυματισμούς.
- Ασυνήθιστοι τραυματισμοί, π.χ.
 - Σοβαροί τραυματισμοί οποιουδήποτε είδους
 - Συχνά κατάγματα
 - Πολύ έντονοι τραυματισμοί κάθε είδους
 - Ασυνήθιστη εμφάνιση (π.χ. τραύματα με σχέδια, όπως σημάδια δαγκώματος)
 - Ασυνήθιστη ("προφυλαγμένη") εντόπιση τραυματισμών (συμπεριλαμβανομένων των χειλιών, των δοντιών, της στοματικής κοιλότητας, των βλεφάρων, των λοβών των αυτιών, των γλουτών, των γεννητικών οργάνων, των άκρων των δακτύλων κ.λπ.)
 - Μη θεραπευμένοι (παλαιοί) τραυματισμοί
 - Ανεξήγητοι τραυματισμοί σε παιδιά που δεν βαδίζουν ακόμη

Βρείτε περισσότερες πληροφορίες για τους δείκτες στην [Ενότητα 2](#).

- Τραυματισμός "ακατάλληλος" για την ηλικία του παιδιού- τα υγιή βρέφη δεν έχουν μώλωπες. Ακόμη και μικροί, ιατρικά άσχετοι μώλωπες, υποδηλώνουν ακατάλληλο χειρισμό του παιδιού

Προσοχή! Σοβαροί εσωτερικοί τραυματισμοί (π.χ. κατάγματα) μπορεί να στερούνται εξωτερικών τραυματισμών! Το ταρακούνημα ενός βρέφους είναι απειλητικό για τη ζωή – ακόμη κι αν δεν είναι εμφανές εξωτερικά.

Πιθανές ενδείξεις σχετικά με τη συμπεριφορά των φροντιστών ή των γονέων ⁽³⁾

- Ψυχολογικές διαταραχές/ασθένειες στους γονείς/μητέρα/πατέρα
- Ενδείξεις προβλημάτων των γονιών (π.χ. επιθετικότητα, πιθανότητα βίας, παραβατικότητα, έλλειψη εκπαίδευσης, συζυγικές συγκρούσεις)
- Οικογένειες που βιώνουν ψυχοκοινωνικούς στρεσογόνους παράγοντες (π.χ. φτώχεια, ανεργία, πρώιμη ή/και μονο- γονεϊκότητα, γλωσσική απομόνωση, πολλαπλές γεννήσεις, καθυστερήσεις στην ανάπτυξη του παιδιού)
- Χρήση ουσιών (ανεξάρτητα από την ουσία) και άλλες εθιστικές συμπεριφορές στους γονείς (π.χ. εθισμός στα τυχερά παιχνίδια, το σεξ, τα ψώνια)
- Αδυναμία των γονέων να ερμηνεύσουν σωστά και να ανταποκριθούν στα σήματα του βρέφους/παιδιού- αδυναμία κάλυψης των αναγκών του νεογέννητου /βρέφους/παιδιού- έλλειψη σύνδεσης με το νεογέννητο /βρέφος/παιδί
- Έλλειψη συνεργασίας/συμμόρφωσης στη θεραπεία από πλευράς γονέων π.χ:
 - Μη τήρηση των συστάσεων, ανεπαρκής φροντίδα των χρονίως πασχόντων παιδιών από τους γονείς
 - Παράλειψη χορήγησης (τακτικής) φαρμακευτικής αγωγής στο παιδί, παράλειψη των ραντεβού ελέγχου του παιδιού
 - Αποτυχία συμμετοχής σε ιατρικό ραντεβού για το παιδί μετά από ασθένεια/τραυματισμό, συχνές αδικαιολόγητες απουσίες από τα ραντεβού παρακολούθησης θεραπείας - συχνές ακυρώσεις των ραντεβού.

Χρήσιμες πηγές

Μπορείτε να τις βρείτε [εδώ](#).

⁽¹⁾ www.aerzteblatt.de, 13. June 2021

⁽²⁾ Jonathan Thackeray, Nina Livingston, Maya I. Ragavan, Judy Schaechter, Eric Sigel, COUNCIL ON CHILD ABUSE AND NEGLECT, COUNCIL ON INJURY, VIOLENCE, AND POISON PREVENTION; Intimate Partner Violence: Role of the Pediatrician. Pediatrics July 2023; 152

⁽³⁾ Notfall- und Informationskoffer: Kinderschutz in der Arztpraxis und Notaufnahme, Institut für Qualität im Gesundheitswesen Nordrhein